

## **Tilsynsrapport**

sak 2019-09

Utbedring av avvik i Skjåholmentunnelen

Statens vegvesen, Region nord

<b>Saksnummer</b>	2019-09
<b>Publiseringsdato</b>	23.04.2019
<b>Tilsynslag</b>	Ingebjørg Midthun, tilsynsleder Kenneth Lyngsgård, fagrevisor veg Liv Rørlien, fagrevisor juridisk
<b>Tilsynspart</b>	Statens vegvesen, Region nord

## 1. Om tilsynet

Vegtilsynet har gjennomført tilsyn med Statens vegvesen, Region nord sin etterlevelse av krav til sikkerhet i tunneler.

Tilsynet er gjennomført i Skjåholmentunnelen som ligger i Kvalsund kommune i Finnmark fylke. Tunnelen ligger på riksveg 94 og er 689 meter lang. Den ble åpnet i 2012 og det ble gjennomført periodisk inspeksjon av tunnelen i 2017.

Tilsynssaken er gjennomført som en dokumentgjennomgang, og er en undersøkelse av Region nord sin oppfølging av funn som Vegdirektoratets inspeksjonsenhet gjorde ved den periodiske inspeksjonen av Skjåholmentunnelen i november 2017.

23.04.19

Sign.:



---

Trude Tronerud Andersen  
direktør

Sign.:



---

Ingebjørg Midthun  
tilsynsleder

## 2. Bakgrunn

Vegdirektoratet skal gjennomføre forskriftsfestede inspeksjoner minst hvert sjette år for å avdekke om tunneler oppfyller sikkerhetskrav. Det er av stor betydning at det blir iverksatt tiltak for å behandle avvik som er avdekket i inspeksjoner. Regionene i Statens vegvesen har ansvar for drift og vedlikehold av tunnelene.

Vegtilsynet ønsker i dette tilsynet å undersøke i hvilken grad funnene fra en periodisk inspeksjon er fulgt opp og utbedret.

## 3. Mål og problemstilling




Målet med tilsynet har vært å undersøke om avvik som er funnet i den periodiske inspeksjonen av Skjåholmentunnelen er fulgt og utbedret, slik at tunnelen oppfyller krav til sikkerhet.

Problemstillingen er:

- Blir funn etter den periodiske inspeksjonen fulgt opp og utbedret?

## 4. Tilsynsresultat

Symbol som er brukt for å illustrere tilsynsfunnene i rapporten går frem av tabellen under.

Symbol	Vurdering av samsvar med tilsynskriterium
	Avvik: Manglende samsvar med krav
	Observasjon: Forhold der en gjennom revisjonen har sett at det er potensial for forbedring hjå tilsynspart
	Tilsynskriteriet er oppfylt

Utkast til rapport ble lagt fram for tilsynspart 05.03.2019, med frist for å gi tilbakemelding på faktafeil. Tilsynspart ga slik tilbakemelding innen fristen og dette er tatt hensyn til ved utarbeiding av endelig tilsynsrapport.

## Tilsynskriterium

Tunneler skal oppfylle krav til sikkerhet<sup>1</sup>.

Periodiske inspeksjoner skal gjennomføres for å påse at tunneler er i samsvar med krav fastsatt i forskriften. Det er lagt til grunn at funn etter en inspeksjon med formål å vurdere om sikkerhetskrav er oppfylt, i utgangspunktet skal være lukket når det nå er over ett år siden inspeksjonen.

Mal for inspeksjonsrapporter viser at tunnelens utstyr mm skal vurderes mot tunnelsikkerhetsforskriften, håndbok N500 og andre interne krav.

## Gjennomføring

Mottatt dokumentasjon som ligger til grunn for undersøkelsen:

- E-post fra regionen med forklaring på hvorfor tiltaksplan ikke er utarbeidet, og med følgende vedlegg:
  - rapport fra sikkerhetsinspeksjoner av tunnelen Rv 94 Skjåholmentunnelen. Datert 28.01.2019.
  - sikkerhetsinspeksjonsskjema Rv 94, Skjåholmentunnelen. Datert 06.11.2017
  - fem bilder som viser utbedrede feil i tunnel. Datert 27.02.2019

Vegtilsynets undersøkelse tar utgangspunkt i rapporten fra den periodiske inspeksjonen av Skjåholmentunnelen utført 6. og 7. november 2017 av Vegdirektoratets inspeksjonsenhet.

Vegtilsynet har i denne undersøkelsen basert seg på inspeksjonsrapportene, og ikke gjennomført en egen inspeksjon av tunnelen.

Vegtilsynet har samlet funnene som går frem av rapporten etter den periodiske inspeksjonen og undersøkt om disse er fulgt opp og utbedret. Region nord har dokumentert utbedring med rapporter og bilder.

---

<sup>1</sup> Jf. tunnelsikkerhetsforskriften § 8, Sikkerhetstiltak<sup>1</sup> og håndbok N500 *Vegtunneler*, R511 *Sikkerhetsforvaltning av vegtunneler*, kvalitetssystemet til Statens vegvesen mm.

## Tilsynsbevis

Den periodiske inspeksjon ble gjennomført 6. og 7. november 2017. Rapporten ble oversendt regionen 28.01.2019. Det vises til at noen av funnene vurderes som så sikkerhetskritiske at tiltak må iverksettes umiddelbart. Det bes også om et tilsvarende svar fra Region nord på om situasjonsbeskrivelsen er riktig forstått, og om en beskrivelse av hvordan regionen vil behandle funnene i rapporten. Tiltaksplan for å lukke funnene skal ifølge rapporten utarbeides av vegavdelingen.

Regionen har pr 05.02.19, ikke utarbeidet et tilsvarende svar eller en tiltaksplan for å utbedre påviste feil i tunnelen. Tilsynspart forklarer at årsaken til at det ikke er utarbeidet tiltaksplan med at de først fikk rapporten etter den periodiske inspeksjonen 28.01.2019, og at de har fått frist til 01.05.2019 for å lage tiltaksplan.

Tabell 1, 2, 3 og 4 viser antall funn som fremgår av rapporten etter Vegdirektoratets inspeksjon av Skjåholmtunnelen, og hvor mange som gjenstår.

Tabell 1: Funn etter den periodiske inspeksjonen som relateres til dokumentasjon for tunnelen

Dokumentasjon for tunnelen		
Antall -	Svakhet	Avvik
funn	2	1
gjenstående funn	2	1

Tabell 2: Funn vedrørende tunnelens sikkerhetsnivå etter gjeldende krav i håndbok N500 og tunnelsikkerhetsforskriften.

Sikkerhetsnivå etter gjeldende krav i håndbok N500 og tunnelsikkerhetsforskrift		
Antall -	Avvik etter N500	Avvik etter tunnelsikkerhetsforskriften
funn	4	0
gjenstående funn	4	0

Tabell 3: Funn som er gjort ved den periodiske inspeksjonen i forhold til særtrekk ved tunnelen.

Særtrekk for tunnelen		
Antall-	Svakhet	Avvik
funn særtrekk	5	0
gjenstående funn	5	0

Tabell 4: Øvrige funn som gjelder tunnelens sikkerhetsnivå etter krav i Håndbok N500, tunnelsikkerhetsforskriften, øvrige lover/forskrifter og håndbøker.

Øvrige funn fra inspeksjonen			
Antall	Hastesak akutt	Behovs-meldes	Hastesak tunnelsikkerhets-forskrift
Øvrige funn	14	2	0
Gjenstår	7	2	0

Tilsynspart opplyser at 7 av de 14 akutte hastesakene som vises i tabell 4 er utbedret. Dette er dokumentert med foto av de utbedrede objektene. Tabell 5 viser hvert enkelt funn, av de som er summert i tabell 4, og status for hvert enkelt.

Tabell 5: Funn som Vegdirektoratets inspeksjonsenhet mener haster å få utbedret. Kolonnen til høyre viser hvilke funn Vegtilsynet har fått dokumentert at er utbedret. Denne tabellen viser en detaljering av funnene i tabell 4.

Funn fra inspeksjonen	Hastesak akutt	Hastesak tunnelforskrift	Behovsmeldes	Merknad	Dokumentert utbedret
<b>Generelt</b>					
Det er ikke avklart mellom kontraktene elektro og veg hvem som tar ansvar for renhold i nødkiosker inne i tunnelen.	x				Ok Bilde 1,2
Mottakskontroll - Tunnelvask ikke utført i henhold til kontrakts krav - Utbedring av rød vekselblink har passert tiltakstid	x				OK Bilde 3,4,5,6
Plania Gjennomgang i PLANIA viser at det følges opp med jevnlig kontroll. Imidlertid er det vanskelig å følge historikk som viser når registrerte feil og mangler faktisk er utbedret.	x				
<b>Elektro</b>					
Flere knuste lysarmaturer. Noen bærer preg av å ha vært knust lenge. Ett armatur manglet.	x			Det foreligger bilder som viser samme skader i 2014.	
Skade på kabelbru ved høydehinder, Hammerfest side, er ikke utbedret.	x			Kabelbru kan med fordel kortes inn slik at den ikke blir skadet hvis høydehinder blir påkjørt.	OK Bilde 7,8
Dører til tekniske bygg og tekniske rom inne i tunnelen er ikke tilstrekkelig merket.	x			Dører merkes med: Adgang kun for BA4- og BA5-instruert personell.	
Skilt for radio-innsnakk fungerer ikke slik det skal.			x	Det opplyses at installasjonen fullføres på nyåret 2018.	
Det manglet branntetting i ett trekkerør i heng.	x				
<b>Trafikksikkerhet</b>					

Høydehinder har vinkeljern som avstivere bak. Dette er ikke ettergivende ved påkjørsel og kan medføre bråstopp i kjøretøy, eller at deler av kjøretøyet kan skade andre. Konstruksjonen skal være solid, men ikke farlig.			x		
Vegmerking Eksisterende vegmerking inne i tunnelen er slitt eller nedsmusset.	x				OK Bilde 3,4
Geologi og stabilitet					
Ingen merknader					
Øvrig					
Renhold i tunnelen. Det ligger til dels mye vegstøv oppe på kabelbruer og armaturer. Glass på armaturer var også mye nedsmusset, og gjør at lysutbyttet blir dårlig.	x				OK
Vann og frostsikring <ul style="list-style-type: none"> <li>- Større lekkasjepunkt mellom vann og frostsikring og føringskant. Dette skaper is-problemer vinterstid.</li> <li>- Fuginger i riss er begynt å sprekke opp og må fornyes. Kontroll og vedlikehold må inn i Plania</li> </ul>	x				OK Bilde 4
Det forelå 3 forskjellige versjoner av brannplan i nødstyreskap. Gamle versjoner fjernes fra tunnelen.	x				
Tunnelen har kum for sløkkevann. Det bør være oppslått et oversiktskart som viser plassering av kummer, pumpe, etc. Kartet eksisterer, men var fjernet fra anlegget.	x				
Skiltmast for arbeidsvarsling Hammerfest-siden var skadd etter brøyting.	x				
En rød-blink på Hammerfest-siden mangler. Det opplyses at denne har manglet i snart et år. Avdelingen ser ikke at dette er en sikkerhetsfunksjon som må utbedres. Diskusjonen går på om dette er brøyteskade og hvem som har ansvar.	x				OK Bilde 5,6



Tabell 6: Bilder av påpekte funn som er dokumentert utbedret utbedret i etterkant av den periodiske inspeksjonen. Se tabell 4.

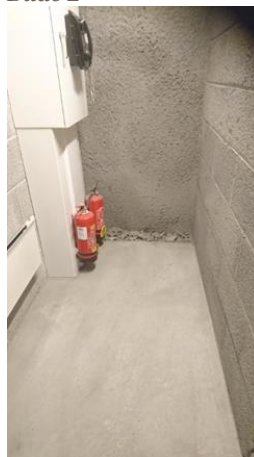
Bilde 1: Det er ikke avklart mellom kontraktene elektro og veg hvem som tar ansvar for renhold i nødkiosker inne i tunnelen.

Bilde 2: Dokumentert tilstand 27.02.2019.

Bilde 1



Bilde 2



Bilde 3: Eksisterende vegmerking inne i tunnelen er slitt eller nedsmusset. Bildet viser manglende merking på høyre side.

Bilde 4: Dokumentert tilstand 27.02.2019.

Bilde 3



Bilde 4



Bilde 5: En rød-blink på Hammerfest-siden mangler. Det opplyses at denne har manglet i snart et år. Avdelingen ser ikke at dette er en sikkerhetsfunksjon som må utbedres. Diskusjonen går på om dette er brøyteskade og hvem som har ansvar.

Bilde 6: Dokumentert tilstand 27.02.2019.

Bilde 5



Bilde 6



Bilde 7: Flere knuste lysarmaturer. Noen bærer preg av å ha vært knust lenge. Ett armatur manglet. Skade på kabelbru ved høydehinder, Hammerfest side, er ikke utbedret.

Bilde 8: Dokumentert tilstand 27.02.2019.

Bilde 7



Bilde 8



## Vurdering

Vegtilsynet mener det er svært uheldig at det går ett år og tre måneder før rapporten etter de periodiske inspeksjonene blir sendt fra Vegdirektoratets inspeksjonsenhet til regionen. Spesielt alvorlig blir det når inspeksjonsenheten selv, i følgebrevet til rapporten, gjør oppmerksom på at noen av punktene som er kommet opp, vurderes som så sikkerhetskritisk at tiltak må iverksettes umiddelbart. Tunnelforvalter var imidlertid involvert i den periodiske inspeksjonen, så enkelte av funnene var kjent.

Regionen har i etterkant av inspeksjonen utbedret noen av feilene i tunnelen, men det er fortsatt mange avvik og svakheter som ikke er gjort noe med. Syv av avvikene som Vegdirektoratets inspeksjonsenhet har vurdert som «akutt hastesak» er det ikke gjort noe med.



### Funn 1 – avvik

Skjåholmentunnelen oppfyller ikke alle krav fastsatt i tunnelsikkerhetsforskrift, handbok N500 *Vegtunneler* og interne krav.

## 5. Konklusjon

Skjåholmentunnelen har avvik og svakheter som ikke er behandlet eller utbedret etter Vegdirektoratets periodiske sikkerhetsinspeksjon som ble gjennomført for nærmere ett og et halvt år siden.